

K. S. V. årsredogörelser 1942.

Skara stiftskrets årsberättelse 1942.

Årsmöte hölls i Skara den 23 februari. Räkenskaperna, som balanserade på kronor 2.015:07 och utvisade en behållning på kronor 304:54, godkändes. Styrelsen med suppleanter och revisorer omvaldes. — Kören har under året haft flera gemensamma övningar i Skara. Sånggudstjänster, varvid kören medverkat, ha hållits i Torbjörntorp, Grästorp, Skara, Borås och Saleby. Koralaftnar ha hållits i Sven-
torp, Herrljunga, Skövde och N. Ving. De två sistnämnda voro särskilt anordnade för militären i Skövde och Axvall. I samband med Stiftsmötet i Borås den 14—17 okt. hölls första dagen en Kyrkosångsdag, anordnad av Stiftets K. S. V. och Organist- och Kantorsförening samt Sju häradshöfdingens Körförbund. Domkyrkoorganisten G. Arnér, Växjö, höll ett mycket uppmärksammat föredrag jämte demonstration över »Orgel och Koral i gudstjänsten» samt medverkade vid vespern med Bachs koralpartita »Sei gegrüset Jesu gütig». — K. S. V., som sedan flera år varit uppdelad på 2 kretsar, har under året utökats med en ny krets, omfattande Vänersborgsbygden, med pastor Bertil Fridén som ledare. Denna krets har fått i uppgift att särskilt arbeta med koralaftnar. — Styrelsen har utgjorts av följande personer: Kyrkoherde Sam. Melin, Borås, ordf.; kyrkoherde G. Nordquist, Våring, v. ordf.; komm, E, H, Cederbom, Torbjörntorp, sekr. och 1. dirigent; kyrkoherde Nils Rosander, Synnerby, kassaförvalt. och 2. dirigent; fru Anna Fredin, Skara, ledamot. Suppleanter ha varit komm. C. Th. Ekelöf, Skövde och diakonissan Gudrun Andersson, Skara. Arkivarie:

komm. B. Bruce, Skara. Revisorer: kyrkoh. Paul Melin och kantor H. Svensson med kantor D. Andersson som suppleant.

Torbjörntorp den 30 dec. 1942.

Erik H. Cederbom.

Strängnäs stifts Kyrkosångsförbund K. S. V. 1942.

Två händer av större betydelse äro att anteckna för året 1942: Den liturgisk-kyrkomusikaliska kursen för präster och kyrkomusiker i Södertälje 9—10 mars samt kyrkosångshögtiden i Eskilstuna 5—6 december.

Kursen i Södertälje, som samlade ett 30-tal deltagare, omfattade för präster liturgisk läsning och sång (Lärare: Kyrkoherden, Teol. Dr A. O. T. Hellerström), för kyrkomusikerna kördirigering och gudstjänstligt orgelspel (Lärare resp. musikdirektörerna Rolf Forssman och Gunnar Marcusson), för båda grupperna tonbildning och talteknik (Lärare: Musikdirektör Karl Nygren). Dessutom förekommo två föreläsningar, den ena av biskop Gustaf Aulén över ämnet: »Den nya handboken och gudstjänstens musikaliska utformning», den andra av skolöverstyrelsens musikkonsulent, musikdirektör John Nordqvist, över ämnet »Psalmsången i skolan».

I kyrkosångshögtiden i Eskilstuna deltog omkring 200 sångare, därav ett 80-tal från stiftets Närkesdel. Vid högtidskonserten talade förbundets ordförande, biskop Gustaf Aulén. Programmet upptog dels ett antal acappellahymner, dels Romans »Jubilate» för soli, orgel, kör och orkester. De tre förbundsdirigenterna dirigerade var

sin del av programmet. Dessutom medverkade Kumla flickkör.

Arsmöte hölls i Eskilstuna den 6 december. Styrelsen omvaldes och har alltså följande sammansättning: Biskop Gustaf Aulén, ordf., komminister S. Håkansson, Södertälje, v. ordf., muskdir. Rolf Forssman, Kumla, 1:e förbundsdirigent och sekr., kantor R. Jonsson, Sköllersta, kassaförvaltare, domkyrkoorganist R. Norrman, Strängnäs, och musikdirektör Åke Kullnes, Nyköping, resp. 2:e och 3:e förbundsdirigent, musikdirektör Gunnar Marcussen, Örebro, kantorerna Paul Littorin, Stora Malm, och Sten Blomqvist, Vingåker, den senare adj. ledamot, samt kyrkoherde T. Zetterqvist, Mölnbo. Till adj. ledamot efter komminister Sam Norrby, som avflyttat från stiftet, valdes kyrkoherde Ivar Franzén, Runtuna. — Till revisorer omvaldes kontraktsprosten B. Abrahamsen, Sköllersta, och kantor Ejnar Lundqvist, Hallsberg, med kantor Eric Lexell, Gällersta, som suppleant.

Kumla den 31 december 1942.

Rolf Forssman.

Kyrkosångens vänner i Växjö stift.

Arsmöte hölls i Jönköping den 16 juni 1942. Styrelsens planer för verksamhetsåret godkändes.

Kyrkosångens Vänners blandade kör deltog i den av Växjö stifts kyrkosångsförbund i Sofiakyrkan anordnade konserten. Under domkyrkokantor Simon Lundins ledning utförde kören A. Hammerschmidt: »Av hjärtat haver jag dig kär» och »Var välkommen, Jesu kär.»

Den 27—30 juli anordnade sällskapet K. S. V. tillsammans med L. P. S. koralvecka i Växjö. Medverkande voro

bl. a. kyrkoherde A. Adell, Söderköping och domkyrkoorganist G. Arner, Växjö.

Bidrag har utanordnats för att främja kyrkosångsverksamheten i stiftet, bl. a. har anslag lämnats till en kyrkosångsdag i Bodafors.

Blådinge den 31 december 1942.

Gunnar Johansson.
sekr.

Redogörelse för K. S. V:s i Ärkestiftet verksamhet under år 1942.

Sällskapet Kyrkosångens Vänner i Ärkestiftet har under 1942 sett sin verksamhet väsentligen inskränkt. Såväl ordföranden som vice ordföranden hava under längre tider av året på grund av militärtjänstgöring varit förhindrade att utöva sina funktioner. Arsmötet hölls i Uppsala den 2 november 1942. Till styrelse intill nästkommande årsmöte valdes domkyrkoorganist H. Weman, ordförande, komminister Ingvar Sahlin, vice ordförande, t. f. kyrkoherde Erik Magnusson, sekreterare och representant i centralkommittén, kantor P. G. Persson, kassaförvaltare, kantor Martin Engström, komminister Oscar Solén och kyrkoherde Gustaf Friborg med komminister Ragnar Fredrikson och komminister Östen Hårdh såsom suppleanter. I samband med årsmötet lämnade ordföranden en orientering i de förändringar av mässmusiken, som påkallats av den nya kyrkohandboken, och de rikare möjligheter till den musikaliska utgestaltningen av gudstjänsten, som erbjudas i den nya mässboken.

Öresundsbro i december 1942.

Erik Magnusson
sekreterare.

Redogörelse för verksamheten inom Stockholmskretsen av Kyrkosångens Vänner under år 1942.

En verklig högtid bereddes kyrkosångsfolket i samband med Centralkommitténs och Kyrkosångsförbundets styrelses årssammanträden, då gudstjänst enligt ordningen för 1541 års svenska mässa hölls i Storkyrkan. Man hade på detta sätt velat hufvästa 400-års-minnet av denna mässas tillblivelse. Högtidligt och gripande klingade sång och textläsning i samma kyrka, där Olaus Petri en gång predikat och där han nu vilar. För utförandet av mässan svarade pastor E. Palmer, assisterad av pastorerna R. Murray och N. A. Enefält. Scola Cantorum, Storkyrkans förnämliga sångskola, utförde övriga sångpartier.

Arsmötet inleddes med musikandakt i Maria Magdalena kyrka. J. S. Bach och H. Schütz stodo på programmet. I Marias vackra församlingssal åhörde vi sedan ett intressant föredrag av komminister R. Stenberg över ämnet: Stockholms medeltidskyrkor. Därefter började årsförhandlingarna, som medförde den förändringen i styrelsen, att kyrkoherde A. O. T. Hellerström, som icke önskade fortsätta som ordförande på grund av bristande tid, efterträddes av musikdirektör W. Ahlén, S:t Jacobs förnämlige organist. Den nyvalde ordföranden frambar kretsens tack till kyrkoherde Hellerström för hans insatser till kyrkomusikens och kyrkosångens fromma. Arsmötet hölls den 23 april. Kretsen har också haft glädjen att få höra Centralkommitténs ordförande, biskopen, doktor Gustaf Aulén hålla föredrag över ämnet: Den nya svenska mässboken. Mera sakkunnigt kunde man inte bli introducerad i densamma. Detta föredrag hölls den 5 nov. i S:t Jacobs församlingssal, sedan musikandakt hållits i Jacobs

kyrka. Tonsättningar av bl. a. Bach och Buxtehude upptogo programmet.

För att skapa förtrogenhet med den nya mässmusiken har kretsen tagit initiativet till en liturgisk instruktionskurs, närmast avsedd för präster och kyrkomusiker. Denna kurs, som ledes av musikdirektör C. G. Stenhammar och omfattar 8 timmar, pågår ännu. Ett 40-tal deltagare ha anmält sig till densamma.

Till slut må berättas, att kretsen under det gångna året ökat sitt medlemsantal med ungefär 40 personer.

Stockholm den 31 dec. 1942

Karl Erik Fridblom.
sekr.

Kyrkosångsförbundet K. S. V. i Härnösands stift

omfattar 64 körer med 1267 medlemmar.

Förbundet har under året anordnat kyrkosångsdagar i Sundsvall den 3—4 okt. — Lördagen den 3 okt. årsmöte. Därefter musikandakt med nattvardsgång. Programmet för musikandakten upptog J. S. Bachs Adagio, a-moll för orgel, Cl. Goudimel Hör hur tempelsången stiger för bl. kör, G. F. Händel Andante ur orgelkonsert nr 4, F-dur samt W. A. Mozart Ave verum corpus för bl. a. kör, stråkar och orgel. De medverkande voro: musikdir. John Hult, organist, musikdir. Karl Lidén, dirigent samt Sundsvalls kyrkokör och orkesterförening.

Efter musikandakten följde nattvardsgång med skriftetal av förbundets v. ordf., kontraktsprosten O. Rydholm. Som liturg tjänstgjorde kyrkoherde A. Stjernholm.

I söndagens högmässa predikade biskop Torsten Bohlin. Kyrkan var fylld till sista plats. Sköns och Njurunda

kyrkokörer utförde gemensamt Bachs Helig och J. Morén Ve världen för förförelers skull.

Under en paus i konserten framträdde förbundets ordf., biskop Torsten Bohlin, och utdelade förbundets förtjänsttecken till ett 25-tal sångare. Förtjänsttecknet, som utgöres av en sammanställning av en lyra och ett kors, utdelades första gången 1939 i samband med förbundets 10-års jubileum. Det kan tilldelas de förbundsmedlemmar som tillhört en kyrkokör minst 20 år.

Sedan flera år tillbaka har förbundet på olika sätt sökt verka för bildande av barnkörer, bland annat genom att anordna barnsångarting på olika platser inom stiftet. Ekonomiskt har också förbundet uppmuntrat till deltagande i dessa ting. Under inne-

varande år har kyrkliga barnsångarting hållits i Härnösand, Örnsköldsvik och Sollefteå. De i Sundsvall och Östersund planerade barnsångartingen kunde ej genomföras på grund av det omfattande förberedelsearbete som firandet av folkskolans 100-års jubileum krävde av både lärare och barn.

Vid senaste styrelsesammanträde beslöt styrelsen inbjuda Sverges kyrkosångsförbund till nästa rikskyrkosångshögtid, som i så fall skulle komma att hållas i Sundsvall.

Förbundets nästa kyrkosångshögtid kommer att hållas i Örnsköldsvik under våren eller försommaren 1943.

Själövad den 28 okt. 1942

Knut Norell
sekr.

Meddelanden.

Kyrkosångskursen i Saxemara.

De å S:t Eginostiftelsen i Saxemara (Blekinge) årligen återkommande Kyrkosångsdagarna ägde i år rum strax efter Midsommar och hade samlat ett fyrtiotal deltagare. Ledare för kursen var musikdirektör Ragnar Blenow, Astorp. Bland föredragshållarna märktes kantor J. Lundmark, Ramdala (Hur väcka kärlek till sången) musikdirektör Per Gustavsson, Asarum (Tonica-Do metoden) samt komminister Hugo Blenow, Kallinge (Kyrkokörens liturgiska uppgift). Bland de hymner som inövades må nämnas: Runbäcks Mässa, Pachabel: Sjungen vår Gud, och en gammal engelsk hymn: Magnificat, utgiven å Norbergs förlag. Särskilt den sistnämnda med sin växling mellan gregoriansk tonart

och fyrstämmig körsång gjorde en mäktig verkan. Varje dag inleddes och avslutades med tidebön (matutin resp. completorium). Vid de praktiska övningarna försökte musikdirektör Blenow framför allt klargöra den kyrkliga sångens väsen och metod. Få sånglärare i vårt land förmå väl som han få fram det karaktäristiska för kyrkosången och klarlägga de lagar, genom vilka församlingssången kan bli samfundsmässig. Han visade sig vara en mästare i att öva in sången så att dess objektiva innehåll kommer till sin rätt och de olika rösterna gå upp i en högre enhet. Det var en upplevelse att vara med om nattvardsgudstjänsten enligt det nya ritualet för högtidlig nattvardsgudstjänst, till vilken de gammalkyrkliga melodierna